

כח:

ארבעה אחין פרק שלישי יבמות

עין משפט
גר מצוה

מסורת הש"ס

יד א מ"ו פ"ו מהלכות
יבום הלכה ג סתם
עסק לא נחשבי' אה"ע
סימן קנה טעף י:

תוספות ישנים

ליגור משום שמי אחיות
דעלמא וכו' דלעיל חזק
דלא מריש ה"ט דיוקא
לכונן אלל לר"ש דסגרי
דלמלא כל כך זיקא דלמג
דחיות לא חולצת ולא
מתייבמות סריא ליגור
משום שמי אחיות דעלמא:

תוס' חד מקמאי

יבמה שאין אבי קורא לה
כשעת נפילה יבמה יבוא
עליה הרי היא כאשת אב
שיש לה בנים אלא ס"ל
יש זיקה: הא דקתני
במג"י איסור מצוה או
איסור קדושה חולצת ולא
מתייבמת פריש"י ע"ה
בכ"י דא נמי תיגין אסור
מצוה או איסור קדושה
חולצת ולא מתייבמת.
התם איסור מצוה לחוד.
והבא איסור מצוה
ראתה. ומאי דקתני זו
היא שאסור אחותה שהיא
יבמת חולצת או
מתייבמת פריש"י בנ"י
לפנינו איסור מצוה לזה
ואיסור מצוה לזה:

אבל הבא ד"יבא שני דטובה. ואם תאמר הא נמי ידעין מההיא
דפ"ב כדלמרינן לעיל דף כ. ויש לומר דהתם איכא ערוה
דקמוכא שאינה לא חולצת ולא מתייבמת אבל התם שמהי מתייבמות
ולכא הוכחה: שנעשו צרות זו לזו כו'. היינו דוקא כשנפלו
לפני יבם אחד אלל כשנפלו לפני
שני יבמין מודה רבי שמעון כדמנא
לעיל רבי שמעון אומר יקיימו:
אחותה

איסור מצוה ואיסור קדושה חולצת ולא
מתייבמת התם איסור מצוה לחודה הכא
איסור מצוה ואחותה ס"ד אמינא ליקום איסור
מצוה במקום איסור ערוה ותתייבם קמ"ל ותתייבם כיון דמדאורייתא רמיא
קמיה קא פגע באחות זקוקתו סד"א משום מצוה עבוד רבנן קמ"ל: היתה
אחת מהן כו': הא תו ל"ל היינו הך מה לי לחד מה לי לתרי צריכא דאי
אשמועינן התם משום דאיכא שני דמוכח אבל הכא דליכא שני דקא מוכח
אימא לא ואי אשמועינן הכא אדרבה תרווייהו מוכחי אהדרי אבל אידך לא
צריכא: זו היא שאמרו וכו': זו היא למעוטי מאי למעוטי איסור מצוה לזה
ואיסור מצוה לזה הא תו ל"ל היינו הך מה לי לחד מה לי לתרי מהו דתימא
כי לא אמרינן אוקי איסור במקום איסור ערוה היכא דאיכא למיגור
משום שני אבל היכא דליכא למיגור משום שני אימא להאי אוקימנא איסור
מצוה במקום איסור ערוה ולהאי [אוקימנא] איסור מצוה במקום איסור ערוה
ולייבמו קמ"ל אמר רב יהודה אמר רב וכן תני ר' חייא ^בבבולין אני קורא
בהן האסורה לזה מותרת לזה ואחותה כשהיא יבמתה או חולצת או מתייבמת
ורב יהודה מותרת מחמתו ואילך אבל שיתא כבי דרישא לא מ"ט כיון דבתו
באונסין הוא דמשכחת לה בנשואין לא משכחת לה בנשיאין קמיירי באונסין
לא קא מיירי ואב"י מותרת אף בתו (באה) מאונסתו כיון דאשכוחי משכחת
לה אי בעיא באונסין תיהו אי בעיא בנשואין תהו אבל אשת אחו שלא
היה בעולמו לא כיון דאליבא דר"ש הוא דמשכחת לה אליבא דרבנן לא
משכחת לה בבלוגתא לא קמיירי ורב ספרא מותרת אף אשת אחו שלא
היה בעולמו ומשכחת לה כשיתא אחי ואליבא דר"ש וסימנך מת נולד ויבם
מת נולד ויבם ראובן ושמעון נשואין שתי אחיות לוי ויהודה נשואין שתי
נכריות מת ראובן נולד יששכר ויבם לוי מת שמעון נולד זבולון ויבם
יהודה מתו לוי ויהודה בלא בנים ונפלו להו קמי יששכר וזבולון האסורה לזה
מותרת לזה והאסורה לזה מותרת לזה ואחותה שהיא יבמתה ל"ל ייבם
יהודה בלא ייבם יהודה נמי משכחת לה משום צרה הא תינת צרה צרה
דצרה שאי איכא למוימר כגון דהדר ויבמיניה נמי גר ואשר: ^במתני' ^באש"לשה
אחין ומתו מהן נשואין שתי אחיות או אשה ובתה או אשה ובתה או
אשה ובת בנה הרי אלו חולצות ולא מתייבמות ור"ש פומר היתה אחת מהן
אסורה עליו איסור ערוה אסור בה ומותר באחותה ^באיסור מצוה או איסור
קדושה חולצות ולא מתייבמות: ^גגמ' ^בתינא ר"ש פומר בשתייהן מן החליצה
ומן הייבום שנאמר ויאשה אל אחותה לא תקח לצרור ^בבשעה שנעשו צרות
זו לזו לא יהא לך ליקוחין אפי' באחת מהן: היתה אחת מהן כו': הא תו למה
לי היינו הך לר"ש איצטריך סד"א הואיל ואמר ר"ש שתי אחיות לא חולצות
ולא מתייבמות לגזור משום ב' אחיות דעלמא קמשמע לן: איסור מצוה כו':
והא

איסור מצוה. אם היתה האחת אסורה על האחד איסור מצוה אינו
מותר באחותה הואיל והיא מדאורייתא רמיא קמיה הואיל אידך אחות
זקוקתו הלכך צעו חליצה: הסס. צפרק כ"ד: איסור מצוה לחודה.
לא אשמועינן אלל יבמה שנפלה לפניו שהיא אסורה עליו איסור מצוה
חולצת: והכא אשמועינן איסור מצוה
ואחותה. שנפלו לו משני אחין לאחותה
לא מייבמא דלא תימא אוקי איסור
מצוה במקום ערוה ומתייבם אחותה
ולא תימיה כאחות זקוקתו: משום
מצוה עבוד רבנן. שמתקיים מצוה
יבום ולא העמידו איסור זיקה שהיא
מדכריהם לאסור את אחותה היכא
דהיא עליו איסור מצוה קמ"ל: הכא
ליכא שני דמוכח. שהרי שמהי
מתייבמות ואמי למיטרי אחות זקוקה
בעלמא ואימא לא ליבמין קמ"ל:
סרווייהו מוכחי אהדרי. שזה לא יכול
לישא את האחות אלל זו וכן זו מוכחא
מילתא שזו אסורה על זה חו על זה
לפיכך ליכא אחות זקוקתו: היינו כך.
דהא כהדיא קמני לה לעיל איסור
מצוה ואיסור קדושה חולצת: כי לא
אמרינן אוקי איסור מצוה במקום
ערוה. להתייבם אחותה היכא דאין
איסור מצוה אלל באחת על האחד
ולשני שמהי זקוקות דלי שרית
לייבומי להאי שהאחת אסורה עליו
אחי שני נמי לייבומי קא פגע באחות
זקוקתו: כדכונן אני קורא כפן. ככל
חמש עשרה גריות דפ"ק ^אאפשר
להן להיות שתי אחיות נופלות לפני
אחין והאחת אסורה על זה משום
אחת מכל העריות הללו ומותרת
לזה והשניה אסורה על זה משום
אוחו שם ערוה עלמנו ומותרת לזה
וממך כך נמצאו שתי אחיות מתייבמות
ולא פגעו באחות זקוקה. וכולן פירשתי
כפ"א ודף ע"ו: כלאונסין. צבתו
מאטוסתו כגון לראובן אנס אשה והילד
בת ובא שמעון ואנס אנטוס אחי והילד
בת וישאוף בת לראובן ובה שמעון לוי
ויהודה אחי לציפן והכי הן אחיות מן האס
בת שמעון מותרת לראובן ובה לראובן
מותרת לשמעון ונמצאו שתי אחיות
מתייבמות וכן צבתו וכן כולן אפ"ג
דכל חמשה צבי דרישא משתכחי
בנשואין הואיל וצבתו לא משתכחא

א) לעיל כ' וי"ג סנהדרין
ג. כ' לעיל ט"ז. א) לעיל
י"ג. ד) לעיל כ' וי"ג.
ה) לעיל י"ג. קידושין ג.
ו) לעיל י"ג. וי"ג ר"ש זה
עוד לעיל י"ג. ו) דף כ"ג.

תורה אור השלם

1. ואשה אל אחתה לא
תקח לצרור
ערוה עליה בחייה.
ויקרא י"ח

הגהות הב"ח

(א) י"ג ד"ה כשפה וכו'
כגון הבא שנפלו:

מוסף רש"י

איסור מצוה ואיסור
קדושה. ראה מוסף
רש"י לעיל כ' א.
שלושה אחין כו'.
ומה יפלו לפני השליש.
הרי אלו חולצות
ולא מתייבמות. לפי
שמהי זקוקת לי מקדושי
שני אחי זיקה הו'
מקלם קדישין. ולי מייבם
חלה מתייבם קמכח אחות
זקוקתו כהיה. וזקוקתו
היא כאשתו. אלל חליצה
בעיל דלא אלס לחייו
לאחת אשה תמש להסתר
כלל כלס. וי"ג ח' וכו' וי'
ע"כ י"ג.

שהו שמי צבת של שני אחין אחיות מן האס שאי אפשר שגשא יבמתי שיש לה בת לא תני צבו האסורה לזה כו' הואיל וכולן איסור שם
בת הן: דל"כ דרבי שמעון היא דמשכחת בה. האסורה לזה כדמפרש רב ספרא לקמיה: בפלוגתא לא איירי. רבי חייא: האסורה לזה.
אשם לוי האסורה לישישכר צבת ומלאה אסורה עליו מויקת ראובן שלא היה בעולמו ומותרת לזבולון כשנולד כבר נתייבמה לזוי ויבם זבולון
נולד שרי ר"ש ואשת יהודה אסורה לזבולון משום שמעון שלא היה בעולמו וכשנולד באיסור ומותרת לישישכר: כלא ייבם יהודה נמי.
שרי לישישכר ובחמשה אחי משכחת לה מת ראובן נולד יששכר ייבם לוי מת שמעון נולד זבולון ומת לוי כלא בנים ונפלו אשת לוי ואשת שמעון
לפני יששכר וזבולון אשת לוי אסורה לישישכר מפני ראובן בעלה הראשון ומותרת לזבולון ואשת שמעון מותרת לישישכר שהרי בעולמו היה
ואסורה לזבולון: ומשום לרה. האי דנקט ייבם יהודה משום לרה דבעי אשכוחי נמי בלרה האסורה לזה מותרת לזה אס כלא יששכר וזבולון
לייבם לנשי לוי ויהודה הראשונה אשת לוי אסורה לישישכר משום לרה אשת אחי שלא היה בעולמו וכן אשת יהודה על זבולון וכגון שהיו הלרות
אחיות זו לזו ונכריות קרי להו אלל נשי ראובן ושמעון דאיכא נמי השתא בלרות האסורה לזה מותרת לזה ואחותה כשהיא יבמתה כו' ואי לא
ייבם יהודה לא מיתוסק מילתא דרבי חייא באיסור לרה דאס נפלו שמי נשים משמעון שמהי אשת אח שלל היה בעולמו הן: לרה דלרה
מאי איכא למימר. היכי קרית האסורה לזה מותרת לזה באיסור ולרות לרה דאס לרות לרות נמי חן צפ"ק ^אכגון דהדר יבמינסו
גד ואשר. לנשי לוי ויהודה הראשונות ולהם נשים ייבם גד את אשת יהודה ואשר ייבם אשת לוי ומתו גד ואשר ונפלו לפני יששכר וזבולון
ואם בנים לייבם נשי גד ואשר הראשונות אשת גד לרה אשת יהודה שהימה לרה אשת שמעון שלא היה בעולמו אסורה לזבולון ומותרת לישישכר
וכן אשת אשר על יששכר ומותרת לזבולון: כשעה שנעשו לרות זו לזו. כגון (א) השתא שנפלו לפניו ונעשו שתי אחיות לרות זו לזו בזיקה:
ליגור משום שתי אחיות דעלמא. אפ"ג דהא נמי מרישא שמעון התם הוא לרבנן לא גורנין דאי נמי אחי למיטרי אחיות דעלמא ליכא
אלל איסור אחות דרבנן אלל לר"ש דלמך איסור אחות זקוקה ערוה גמריה היא דרתמנא פטרה וקיימא עליה באיסור אשת אח
ליגור היכא דאחותה אסורה משום ערוה ולא זקוקה ליה וגימא לא לייבם לאחותה דלא לימי לייבומי אחיות זקוקה דעלמא קמ"ל:
והאמר